

Liite nro 139K khall.ptk.18.10.2010

Liite nro 37 kvalt.ptk. 8.11.2010

**SAARIJÄRVEN KAUPUNGIN
PIENHANKINTAOHJEET
JA OHJEET KESKITETYISTÄ
HANKINNOISTA**

Uudistettu laki julkisista hankinnoista astui voimaan 30.3.2007. Lakia sovelletaan (348/2007) ja hankinta-asetusta (Vnp 614/2007) sovelletaan kaikkiin hankintoihin, jotka on aloitettu 1.6.2007 jälkeen. Hankintalain periaatteina ovat olemassa olevien kilpailuolosuhteiden hyödyntäminen sekä tarjoajien tasapuolinen, syrjimätön kohtelu ja avoimuus. Sen soveltamisalaan kuuluvat kuntien ja muiden julkisyhteisöjen tavara-, palvelu- ja urakkahankinnat, jotka ylittävät kansalliset tai EU:n kynnysarvot. Euroopan yhteisöjen komissio tarkistaa kynnysarvot kahden vuoden välein. Hallintolainsäädäntöön tehtiin eräiltä osin muutoksia 1.6.2010 alkaen.

Säättämällä kansalliset kynnysarvot ja jättämällä kansallisten kynnysarvojen alittavat hankinnat hankintalainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle on pyritty yksinkertaistamaan hankintamenettelyjä sekä vähentämään hallinnollisia kustannuksia pienissä hankinnoissa. Pienhankinnat on tarkoituksenmukaista toteuttaa kevyellä byrokratialla, mutta mahdollisimman avoimesti kilpailuttamalla ja huomioimalla paikallinen yritys-elämä.

Koska hankintalaki ei koske kansallisten kynnysarvojen alittavia hankintoja, on tällä ohjeella ohjeistettu näitä hankintoja koskevat menettelyt.

Valmistelussa on huomioitu myös Suomen Kuntaliiton laatimat Kuntien yleiset hankintaohjeet. Pykäläviittaukset viittaavat hankintalakiin.

Voimantulo: 1.6.2009
Muutettu: Eräiltä osin 1.6.2010 alkaen

1. Hankintalain piiriin kuuluvat hankinnat

Hankintalakia tulee noudattaa kaikissa EY kynnysarvon ja kansalliset **kynnysarvot ylittävissä** hankinnoissa:

EY-kynnysarvot, direktiivin mukaiset menettelyt

Kynnysarvon tarkistetaan kahden vuoden välein.
Voimassa olevat kynnysarvot löytyvät mm. www.hankinnat.fi-verkkosivulta.

Kansalliset kynnysarvot, joustavammat menettelyt

Tavara- ja palveluhankinnat	30 000 €
Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 3 §:n mukaisesti yhteishankintana työnantajan kanssa hankittavat koulutuspalvelut	100 000 €
Rakennusurakat	150 000 €

Kaikilla toimittajilla on oltava mahdollisuus saada riittävä tieto hankinnasta ja osallistua tarjouskilpailuun. Näistä hankinnoista on ilmoitettava valtakunnallisella julkisten hankintojen sähköisellä kanavalla (HILMA), www.hankintailmoitukset.fi.

EY-kynnysarvon ylittävissä hankinnoista HILMAA ylläpitävä Edita Publishing Oy lähettää hankintailmoitukset EU:n viralliseen lehteen ja sitä kautta myös verkkopalvelu TED:iin.

Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja laadittava niin selvästi, että sen perusteella voidaan antaa yhteismitallisia ja keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjouspyynnössä tai hankintailmoituksessa pyydetään toimittajia esittämään kirjallisesti ja määräaikaan mennessä tarjouksensa (40 §).

Tarjouksista on hyväksyttävä se, joka on hankinnan tekijän kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin hankinnan kohteeseen liittyvien vertailuperusteiden mukaan, tai se, joka on hinnaltaan halvin (72 §).

Vertailuperusteet painoarvoineen on mainittava tarjouspyynnössä, joilla tiedoilla myös vertailut on tehtävä.

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen vertailuperusteina voidaan käyttää esimerkiksi laatua, hintaa, teknisiä ansioita, esteettisiä ja toiminnallisia ominaisuuksia, ympäristöystävällisyyttä, käyttökustannuk-

sia, kustannustehokkuutta, myynnin jälkeistä palvelua ja teknistä tukea, huoltopalveluja, toimituspäivää tai toimitus- tai toteutusaikaa taikka elinkaarikustannuksia (62 §).

Kansalliset kynnyksarvot ylittävissä hankinnoissa hankintapäätökseen tyytymätön ei jatkossa voi tehdä kuntalain mukaista oikaisuvaatimusta. Hankintapäätökseen tulee liittää oikaisuvaatimusohje ja valitusohje markkinatuomioistuimelle. Kansallisen kynnyksarvon ylittävistä hankinnoista on hankintapäätöksen tekemisen jälkeen tehtävä hankintaa koskeva kirjallinen sopimus (74 §).

Kansallisen kynnyksarvon ylittävissä hankinnoissa noudatetaan hankintalakia. Hankintalakia ei sovelleta kansalliset kynnyksarvot alittaviin pientankintoihin.

2. Kansallisen kynnyksarvon alittavat hankinnat eli pientankinnat

Pientankinnoilla tarkoitetaan kansallisen kynnyksarvon (30 000 € ilman arvonlisäveroä) alittavia tavaroiden ja palvelujen hankintoja. Ne eivät kuulu hankintalain piiriin. Pientankintoja tehtäessä on kuitenkin huomioidava hyvän hallinnon yleinen periaate, joka takaa tarjoajille tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun. Hankintaa ei saa pilkkoa keinotekoisesti.

Hankinnan arvon laskemisen perustana on koko hankintasopimuksen voimassaoloa aikana tehtävien hankintojen kokonaisarvo, mukaan luettuna mahdollinen optio lisätilauksesta. Optio ei voi ylittää puolta alkuperäishankinnan kokonaisarvosta. Ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta mukaan lukien mahdollinen optio, joka saatetaan lautakunnan tiedoksi.

Sellaisissa palveluhankintasopimuksissa, missä ei ilmoiteta kokonaishintaa, ennakoitun arvon laskennassa perusteena on käytettävä laskennallista 48 kuukauden hankinta-arviota. Puitejärjestelyssä hankinnan ennakoitun arvon laskennassa on käytettävä kaikkien puitejärjestelyjen keston ajaksi suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa (19 §).

3. Hankintamenettelyt kansallisen kynnyksarvon alittavissa hankinnoissa

a. Avoin menettely

Avoimessa menettelyssä hankinnasta ilmoitetaan julkisesti hankinnasta vastaavan tai yksikön parhaaksi katsomalla tavalla. Ilmoituksen perusteella kaikilla halukkailla toimijoilla on mahdollisuus pyytää tarjousasiakirjat ja tehdä tarjous.

Avointa menettelyä käytetään erityisesti silloin, kun hankitaan selkeästi määriteltäviä tuotteita tai palveluita ja kun kysymyksessä on hankinta, joka voidaan ratkaista vain hinnan perusteella.

Hankintapäätös tehdään saatujen hyväksytyjen tarjousten perusteella.

b. Rajoitettu menettely

Rajoitetussa menettelyssä tarjouksia pyydetään määrättyltä joukolta toimittajia, jotka arvioidaan luotettaviksi ja toimituskykyisiksi suorittamaan aiottu hankinta tai muu tehtävä. Mahdollisimman tasapuolisen kilpailutilanteen luomiseksi tarjouspyyntö lähetetään riittävän monelle yritykselle. Suositeltavana määränä pienissä hankinnoissa voidaan pitää vähintään kolmea toimittajaa.

Rajoitettua menettelyä käytetään erityisesti silloin, kun huomiota on kiinnitettävä ehdokkaiden soveltuvuuteen ja kun toimittajan valinta suoritetaan tarjousten kokonaistaloudellisuuden perusteella.

Hankintapäätös tehdään saatujen hyväksyttävien tarjousten perusteella.

Tarjoajien kanssa voidaan avoimessa ja rajoitetussa hankintamenettelyssä kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa tarvittaessa käydä neuvotteluja, joiden tarkoituksena on vain selventää tai täsmentää tarjousten sisältöä taikka tilaajan vaatimuksia. Tarjoajien tasapuolinen kohtelu ei kuitenkaan saa vaarantua. Neuvottelun käyminen yksinomaan tarjoushinnan tarkistamiseksi (ns. tinkimiskierros) on kiellettyä. Tässä tarkoituksessa neuvottelu on erotettava jäljempänä mainittavasta erityisestä neuvottelumenettelystä.

c. Neuvottelumenettely

Kansalliset kynnysarvot alittavat hankinnat voidaan suorittaa myös neuvottelumenettelyin ilman erityistä syytä toisin kuin sääntöjä kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa. Neuvottelumenettely toi tapahtua usealta eri toimittajalta saadun tarjouksen perusteella tai neuvotellen heidän kanssaan ilman tarjousmenettelyä.

Neuvottelumenettely ilman kilpailua eli suora hankinta on sallittua jäljempänä mainituin edellytyksin.

d. Hankinta ilman kilpailutusta (suora hankinta)

Hankinta ilman kilpailua eli suora hankinta on hankintalaissa mainittujen perusteiden lisäksi mahdollista kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa, jos hankinnan arvo on vähäinen (jäljempänä pienhankintojen kilpailutus) tai kilpailuttaminen on muutoin epätarkoituksenmukaista. Hankinnan vähäisyys on arvioitava myös hankintojen luonteen pohjalta. Suora hankinta on mahdollista esimerkiksi silloin, jos tarjouskilpailussa mahdollisesti saavutettavat hinta- tai muut ehdot eivät ilmeisesti ylitä kilpailun järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia eli ns. transaktiokustannuksia. Suora hankinta on mahdollista myös silloin, kun tavaran tai palvelun laatu ja hintataso ovat tiedossa, tai kun hankittavaa tavaraa ei ole muualta saatavissa tai kysymyksessä on poikkeuksellisen kiireinen hankinta.

Suorassa hankinnassa suoritetaan tilaus ilman tarjouspyyntöä tai tehdään hankintapäätös tarjouskilpailua järjestämättä vain yhdeltä toimittajalta pyydetyn tarjouksen perusteella.

Suora hankinta on erotettava tilauksista, jolta hankintayksiköt tai niiden alaiset organisaatioon kuuluvat toimivaltaiset viranhaltijat ja työntekijät tekevät kilpailutettujen sopimusten puitteissa. Tilaukset ovat tällöin jo kilpailutettujen sopimusten täytäntöön panemista eikä itsenäisiä muutoksenhakukelpoisia päätöksiä.

4. Pienhankintojen kilpailutus

Pääsääntöisesti tavarat, asiantuntijapalvelut ja muut palvelut kilpailutetaan. Pienhankinnoissa ei ole ilmoitusvelvollisuutta HILMA:ssa. Käytetyn hankintamenettelyn eri vaiheet dokumentoidaan asianmukaisesti myös pienhankintoja tehtäessä.

Saarijärven kaupungin pienhankinnoissa noudatetaan seuraavia raja-arvoja.

Tavarat ja palvelut (hankinnat alle 30 000 €)

- 1) Jos pienhankinnan arvo on alle 1000 €, riittää, että varmistetaan kustannusten kohtuullisuus.
- 2) Jos pienhankinnan arvo on 1000 – 9999 €, pyydetään tarjoukset noin 3 - 5 toimittajalta esim. sähköpostilla tai kirjeitse luotettavuuden varmistamiseksi. Hintavertailu voidaan tehdä myös muiden yritysten tarjoamien hintatietojen perusteella, esim. verkkokauppojen päivähinnat, lehdet, mainokset jne.

Hankinta voidaan ratkaista ilman viranhaltijapäätöstä dokumentoimalla se tosineistoon tai sen liitteeksi erilliseen muistioon. Hankinnan mukaan asiasta voidaan tehdä viranhaltijapäätös. Ratkaisun tai tehtyyn päätökseen liitetään kuvaus hankintamenettelystä (esim. mistä tiedot on otettu), perustelut, hinta ja valinta.

Ratkaisu tai päätös lähetetään tiedoksi niille, jotka ovat tehneet tarjouksen erillisen pyynnön perusteella.

- 3) Jos pienhankinnan arvo on 10 000 – 29 999 €, hankinta kilpailutetaan (koskee avointa, rajoitettua tai neuvottelumenettelyä). Tarjoukset pyydetään kirjallisena noin 3 - 5 toimittajalta. Tarjouspyynnössä mainitaan valintakriteerit. Hankinnasta tehdään Dynasty -asiantuntijajärjestelmän viranhaltijapäätös, josta käy ilmi kuvaus hankintamenettelystä, perustelut, hinta ja valintapäätös. Päätös lähetetään tiedoksi tarjouksen antaneille.

Ilman kilpailuttamista tehdystä hankinnasta liitetään tositeaineistoon tai sen liitteeksi erilliseen muistioon kuvaus hankintamenettelystä, perustelut, hinta ja valinta.

Rakennusurakat (150 000 €)

- 1) Arvoltaan vähäiset urakat 5 000 - 20 000 euroa. Kilpailutus tehdään aina. Hintatiedot voidaan kysyä myös sähköpostilla. Hankinnasta tehdään viranhaltijapäätös Dynasty -asianhallintaohjelmaan.
- 2) Arvoltaan merkittävät urakat 20 000 – 149 999. Tarjouspyyntö lähetettävä vähintään 3 – 5 tarjoajalle. Hankintapäätöksestä tehdään viranhaltijapäätös Dynasty-asianhallintaohjelmaan. Hankinnasta laaditaan kirjallinen vähintään pienurakka- tai RT-sopimus.

Sosiaali- ja terveysala (100 000 €)

- 3) Suoraa menettelyä voidaan käyttää enintään alle 100 000 euron perusturvan palveluhankinnoissa. Yli 5000 euron palveluhankinnasta tehdään viranhaltijapäätös Dynasty -asianhallintaohjelmaan.

5. Keskitetty hankinta

Keskitetyllä hankinnalla tarkoitetaan tässä valmiiksi kilpailutettua hankintaa, joka suoritetaan kaupungin useamman toimialan tai kaupunkikonsernin yksikön tarpeisiin.

Hankintojen kilpailutus: (sulkeissa vastuullinen hankkija):

- poltto- ja voiteluaineet (tekniset palvelut)
- rakentamispalvelut, rakennustarvikkeet (tekniset palvelut)
- siivoustarvikkeet, puhdistusaineet, wc- ja talouspaperit, (tekniset palvelut)
- sähkö-, lämpö- (tekniset palvelut)
- oppikirjat, koulutarvikkeet (sivistyspalvelut)
- lehdet (kirjastotoimi)
- elintarvikkeet, pesuaineet, laitteet, (ruokapalvelut / tekniset palvelut)
- kuljetuspalvelut (sivistyspalvelut)
- toimistotarvikkeet, tulostuspaperit, kirjekuoret, lomakkeet, allakat, kalvot, tartrat ja värit kopiokoneisiin (sisäiset palvelut)
- esitteet (matkailupalvelut)
- atk-laitteet ja tarvikkeet, yhteiset ohjelmistot (ICT-palvelut)
- puhelin- ja datapalvelut, puhelinlaitteet (ICT-palvelut)
- kopiointi- ja tulostuspalvelut ja -laitteet (sisäiset palvelut)
- lomatoimen suojavaatteet (lomatoimi)
- rahoitussopimukset, leasing-sopimukset ym. (sisäiset palvelut)

Keskitetyt hankinnat voidaan suorittaa myös julkisyhteisöjen yhteishankintana, hankintarenkaan tms. kautta.

Saarijärven kaupungin tieto- ja viestintäteknikkaa käsittävissä kaikissa laite- ja ohjelmistohankinnoissa on otettava yhteyttä ICT -palvelut vastualueeseen.

Ohje koskee seuraavia laitteita:

- työasemat (pöytä- ja kannettavat tietokoneet) oheislaitteineen
- näytöt, dataprojektorit/tykit
- tulostimet, monitoimilaitteet yms.
- mobiili -laitteet: matkapuhelimet, PDA -laitteet (Personal Digital Assistant)
- pöytä ym. puhelimet
- usb -laitteet (ulkoiset muistit ja kovalevyt yms.)

Kaikki ohjelmistohankinnat suoritetaan kokonaisuudessaan ICT -palveluiden kautta.

6. Voimaantulo

Pienhankintaohje on tullut voimaan 1.6 2009 ja sitä on muutettu hankintalain muutosten johdosta 1.6.2010 lukien.